C/2025/661

10.2.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

21. jaanuar 2025,

millega kiidetakse heaks Kreeka riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

(C/2025/661)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse määrust (EL) 2024/1263, eriti selle artiklit 17,

võttes arvesse komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

ÜLDISED MÄRKUSED

(1) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ([1]), muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ([2]) ja muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta ([3]). Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Samuti edendatakse sellega riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile, koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmisega.

(2) Uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element on riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, mille liikmesriigid esitavad nõukogule ja komisjonile. Kavadel peab olema kaks eesmärki: i) tagada, et muu hulgas kohandamisperioodi lõpuks on valitsemissektori võlg usutavalt langustrendis või püsib mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarvepuudujääk tuuakse keskpikas perspektiivis allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse allpool seda taset, ning ii) tagada, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse ELi ühiseid prioriteete. Selleks tuleb igas kavas esitada keskpika perioodi kohustus seoses netokulude ([4]) kavaga, millega sisuliselt kehtestatakse eelarvepiirang kava kehtivusajaks, mis on (sõltuvalt liikmesriigi tavapärasest seadusandlikust tsüklist) neli või viis aastat. Lisaks tuleb kavas selgitada, kuidas liikmesriik tagab, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes) kindlaks tehtud peamisi probleeme, ja kuidas liikmesriik järgib liidu ühiseid prioriteete. Eelarve kohandamise perioodi pikkus on neli aastat, mida võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik kohustub ellu viima asjakohased reformid ja investeeringud, mis vastavad määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Netokulu, nagu on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(3) Pärast kava esitamist hindab komisjon, kas kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

(4) Komisjoni soovituse alusel võtab nõukogu vastu soovituse, milles sätestatakse asjaomase liikmesriigi netokulude kava ja asjakohasel juhul kiidetakse heaks eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused.

MÄRKUSED KREEKA RIIKLIKU KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVA KOHTA

(5) 7. oktoobril 2024 esitas Kreeka nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava esitati pärast määruse (EL) 2024/1263 artiklis 36 sätestatud tähtaja pikendamist, milles lepiti komisjoniga kokku 24. septembril 2024, võttes arvesse Kreeka esitatud põhjendusi.

Kava esitamisele eelnenud protsess

(6) Riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamisega tipneva dialoogi raamistamiseks edastas komisjon 21. juunil 2024 kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 9 Kreekale võrdlustrajektoori ([5]). Komisjon avaldas võrdlustrajektoori 8. oktoobril 2024 ([6]). Võrdlustrajektoor on riskipõhine ja tagab, et valitsemissektori võlg on eelarve kohandamise perioodi lõpuks ja täiendavate eelarvemeetmete puudumisel pärast kohandamisperioodi usutavalt langustrendis või püsib keskpikal perioodil mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarvepuudujääk viiakse kohandamisperioodil alla 3 % SKPst ja see püsib keskpikal perioodil allpool seda kontrollväärtust. Keskpikk periood on määratletud kui kümneaastane periood pärast kohandamisperioodi lõppu. Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklitele 7 ja 8 on võrdlustrajektoor kooskõlas ka võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetme ja eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega.

Kreeka võrdlustrajektooriga nähakse ette, et komisjoni eelduste põhjal, mis olid 2024. aasta juunis esitatud eelnevate suunistel aluseks, ja eeldades nelja-aastast kohandamisperioodi, ei tohiks netokulude kasv ületada tabelis 1 esitatud väärtusi. See vastab netokulude keskmisele kasvule 3,1 % kohandamisperioodil (2025–2028).

Tabel 1. Võrdlustrajektoor, mille komisjon esitas Kreekale 21. juunil 2024

	2025	2026	2027	2028	2025–2028 keskmine
Maksimaalne netokulude kasv (aastane, %)	3,0	3,2	3,1	3,0	3,1

Allikas: komisjoni arvutused.

(7) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 12 pidasid Kreeka ja komisjon 2024. aasta juulist septembrini tehnilist dialoogi. Dialoogi keskseks teemaks oli Kreeka kavandatud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused, samuti selliste reformide ja investeeringute kavandatud elluviimine, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja kaitsevõime ülesehitamise vallas.

(8) Kreeka esitatud kavas ei ole teavet enne kava esitamist asjaomaste sidusrühmadega (sealhulgas sotsiaalpartneritega) konsulteerimise kohta.

([5]) Liikmesriikidele ning majandus- ja rahanduskomiteele edastatud eelnevad suunised sisaldavad trajektoore ilma kohandamisperioodi pikendamiseta ja koos sellega (hõlmavad vastavalt 4 ja 7 aastat). See hõlmab ka peamisi algtingimusi ja aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võla prognoosimise raamistikus. Võrdlustrajektoor arvutati komisjoni 2023. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_et) kirjeldatud metoodika kohaselt. See põhineb Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosil ja keskpika perioodi pikendamisel kuni 2033. aastani, kusjuures pikaajaline SKP kasv ja vananemisega seotud kulud on kooskõlas komisjoni ja nõukogu 2024. aasta ühisaruandega rahvastiku vananemise kohta (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_et).

([6]) Vt: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/d3a360b9-a45d-49ac-8769-038a48dbfb11_en?filename=Commission_prior_guidance_-_greece_en.pdf.

(9) Kreeka eelarvenõukogu (HFC) esitas makromajanduslikku prognoosi ja mitmeaastase netokulude kava aluseks olevaid makromajanduslikke eeldusi kinnitava arvamuse. Kreeka eelarvenõukogu kutsus aga üles valvsusele seoses väliste vapustuste ja makroökonoomilise ebakindlusega. Kreeka eelarvenõukogu soovitas edendada struktuurireforme kaupade ja teenuste turul ning tööturul ja tegeleda ka kahjulike demograafiliste suundumustega.

(10) Kava arutati riigi parlamendis 4. oktoobril 2024.

Muud seotud protsessid

(11) 15. oktoobril 2024 esitas Kreeka 2025. aasta eelarvekava. Komisjon võttis eelarvekava kohta vastu arvamuse ([7]) 26. novembril 2024.

(12) Komisjon jõudis 19. juunil 2024 järeldusele, et Kreekal esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige seisab Kreeka silmitsi valitsemissektori suure võla ja viivislaenude suure osakaaluga seotud haavatavusega, mis on suure tööpuuduse tingimustes endiselt oluline, kuigi see on märkimisväärselt vähenenud ja peaks veelgi vähenema, kuid välispositsioon on endiselt nõrk ([8]).

(13) 21. oktoobril 2024 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Kreekale riigipõhised soovitused ([9]).

KAVA KOKKUVÕTE JA KOMISJONI HINNANG KAVALE

(14) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 16 hindas komisjon kava järgmiselt.

Kontekst: makromajanduslik ja eelarveolukord ning väljavaated

(15) Kreeka majandus kasvas 2023. aastal 2,3 %, peamiselt vedasid kasvu eratarbimine, investeeringud ehitusse ja netoeksport. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus 2024. aastal kasvama 2,1 %, mis on tingitud eratarbimise kindlast kasvust ja kiirenevatest investeeringutest seadmetesse. Samal ajal peaks impordi hüppeline kasv koos ekspordi aeglase kasvuga tähendama netoekspordi langust. 2025. aastal peaks SKP reaalkasv olema 2,3 %, kuna tarbimine kasvab eeldatavalt jõulises tempos ja investeeringud peaksid prognooside kohaselt hoogustuma, sest taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel minnakse reformidelt üle investeerimisele. Eeldatakse, et netoeksport pärsib majanduskasvu ning import kasvab prognooside kohaselt jõudsasti. 2026. aastal peaks SKP reaalkasv olema 2,2 %, kuna prognooside kohaselt jätkub sisenõudluse stabiilne kasv, samal ajal kui netoeksport peaks mõjuma SKP kasvule neutraalselt. Prognoositakse, et Kreeka potentsiaalse SKP kasv suureneb hinnanguliselt 0,7 %-lt 2023. aastal 2,0 %-le 2026. aastal, mis on tingitud struktuurireformide soodsat mõju kajastavast tootmistegurite kogutootlikkuse kasvust, samuti tööjõu ja kapitali panuse suurenemisest. Töötuse määr oli 2023. aastal 11,1 % ning komisjoni prognoosi kohaselt on see 2024. aastal 10,4 %, 2025. aastal 9,8 % ja 2026. aastal 9,2 %. Inflatsioon (SKP deflaator) peaks prognooside kohaselt langema 5,9 %-lt 2023. aastal 3,5 %-le 2024. aastal, 2,4 %-le 2025. aastal ja 2,2 %-le 2026. aastal.

(16) Mis puudutab eelarvesuundumusi, siis Kreeka valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2023. aastal 1,3 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks see vähenema 2024. aastal 0,6 %ni SKPst ja 2025. aastal 0,1 %ni SKPst ning suurenema eeldusel, et poliitikat ei muudeta, 2026. aastal 0,2 %ni SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosis võetakse arvesse Kreeka 2025. aasta esialgne eelarveprojekt, mille valitsus esitas riigi parlamendile oktoobris. Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 163,9 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpuks langema 153,1 %-le. Prognooside kohaselt langeb see 2025. aasta lõpuks 146,8 %-le SKPst ja 2026. aasta lõpuks 142,7 %-le SKPst. Komisjoni eelarveprognoosis ei võeta keskpika perioodi kavades esitatud poliitilisi kohustusi arvesse enne, kui neid toetavad usaldusväärselt teatavaks tehtud ja piisavalt täpsustatud konkreetsed poliitikameetmed.

([7]) Komisjoni arvamus Kreeka eelarvekava kohta, 26.11.2024, C(2024)9053 final.
([8]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispangale, COM(2024) 600 final, 4. liide.
([9]) Nõukogu 21. oktoobri 2024. aasta soovitus, mis käsitleb Kreeka majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitikat.

Kavas esitatud netokulude kava ja makromajanduslikud eeldused

(17) Kreeka riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega on ette nähtud eelarve kohandamine nelja aasta jooksul.

(18) Kava sisaldab kogu määruse (EL) 2024/1263 artiklis 13 nõutud teavet, välja arvatud teavet enne kava esitamist riigisiseste sidusrühmadega konsulteerimise kohta (nõutud määruse (EL) 2024/1263 artikli 13 punkti g alapunktis vi).

(19) Kavas on võetud kohustus järgida tabelis 2 esitatud netokulude kava, mis vastab aastatel 2025–2028 netokulude keskmisele kasvule 3,3 %. Kavas esitatud keskmine netokulude kasv kohandamisperioodil (2025–2028) on suurem kui komisjoni poolt 21. juunil 2024 edastatud võrdlustrajektoor. Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv suureneb 1,2 %-lt 2024. aastal 2,5 %-le 2025. aastal ning seejärel väheneb 1,5 %-le 2028. aastal. Lisaks eeldatakse kavas, et SKP deflaatori kasvumäär langeb 2025. aastal 2,2 %-le (3,0 %-lt 2024. aastal), enne kui tõuseb 2028. aastaks 2,4 %-le.

Tabel 2. Netokulude kava ja peamised eeldused Kreeka kavas

	2024	2025	2026	2027	2028	Kava kehtivusaja (2025–2028) keskmine
Netokulude kasv (aastane, %)	2,6	3,7	3,6	3,1	3,0	3,3
Netokulude kasv (kumulatiivne, alates baasaastast 2023, %)	2,6	6,5	10,3	13,7	17,1	ei ole kohaldatav
Potentsiaalse SKP kasv (%)	1,2	2,5	2,4	1,7	1,5	2,0
Inflatsioon (SKP deflaatori kasv) (%)	3,0	2,2	2,3	2,3	2,4	2,3

Allikas: Kreeka keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning komisjoni arvutused.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori võlale

(20) Kui kavas ette nähtud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused realiseeruvad, langeb valitsemissektori võlg kava kohaselt järk-järgult 153,7 %-lt SKPst 2024. aastal 133,4 %-le SKPst kohandamisperioodi lõpuks (2028), nagu on näidatud järgmises tabelis. Kava kohaselt peaks võla suhe pärast kohandamisperioodi keskpikas perspektiivis (st kuni 2038. aastani) jätkuvalt kahanema, jõudes 2038. aastaks 114,9 %ni.

Tabel 3. Valitsemissektori võla ja eelarvepositsiooni areng Kreeka kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valitsemissektori võlg (% SKPst)	161,9	153,7	149,1	143,1	138,0	133,4	114,9
Valitsemissektori eelarvepositsioon (% SKPst)	- 1,6	- 1,0	- 0,6	- 0,8	- 1,1	- 1,2	- 2,5

Allikas: Kreeka keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

Seega pööraks kava kohaselt valitsemissektori võla ja SKP suhe kohandamisperioodi lõpuks (2028) langusesse. See on usutav, kuna kava eelduste põhjal prognoositakse komisjoni võla jätkusuutlikkuse analüüsi kõigi määravate stressitestide alusel võla vähenemist kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi ning stohhastilised prognoosid näitavad, et võlg väheneb piisavalt suure tõenäosusega. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis a ja artikli 16 lõikes 2 sätestatud võlanõudega.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile

(21) Kava netokulude kava ja eelduste kohaselt väheneks valitsemissektori eelarvepuudujääk 2025. aastal 0,6 %-le SKPst ja suureneks seejärel järk-järgult, jõudes kohandamisperioodi lõpuks 1,2 %-le SKPst. Seega ei ületaks valitsemissektori eelarvepositsioon kava kohaselt kohandamisperioodi lõpus (2028) kontrollväärtust 3 % SKPst. Lisaks ei ületa valitsemissektori eelarvepuudujääk kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi (st kuni 2038. aastani) 3 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis b ja artikli 16 lõikes 2 puudujäägi kohta sätestatud nõudega.

Eelarve kohandamise ajakava

(22) Eelarve kohandamise ajakava, mida mõõdetakse struktuurse esmase eelarvepositsiooni muutusena, nagu kavas kirjeldatud, on lineaarne, nagu on nõutud määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis c. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis c osutatud edasilükkamise keeluga ja artikli 36 lõike 1 punktis e ette nähtud üleminekusättega.

Tabel 4. Struktuurse esmase eelarvepositsiooni areng Kreeka kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Struktuurne esmane eelarvepositsioon (% SKPst)	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3
Struktuurse esmase eelarvepositsiooni muutus (PP)	ei ole kohaldatav	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Allikas: Kreeka keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

Kooskõla eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega

(23) Kui kava eeldused ja kohustused realiseeruvad, jääb struktuurne puudujääk alla 1,5 % SKPst kogu kohandamisperioodi jooksul. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, järgitakse jätkuvalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 8 lõikes 1 osutatud ühist turvavaru ning seepärast ei ole määruse (EL) 2024/1263 artikli 8 lõikes 2 osutatud struktuurse esmase eelarvepositsiooni täiendav parandamine vajalik.

Kava kooskõla võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetmega

(24) Kuna valitsemissektori võla suhe SKPsse on kava kohaselt kohandamisperioodil suurem kui 90 %, peab võlasuhe kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 7 vähenema keskmiselt vähemalt 1 protsendipunkt aastas, kuni see langeb alla 90 %, pärast mida peaks see vähenema keskmiselt 0,5 protsendipunkti võrra. See keskmine vähenemine on arvutatud ajavahemiku 2024–2028 kohta ja on 5,1 protsendipunkti (vt tabel 3). Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetmega.

Kava makromajanduslikud eeldused

(25) Kava põhineb makromajanduslikel ja eelarveprognoosidel, mis erinevad komisjoni poolt 21. juunil 2024 Kreekale edastatud eeldustest. Seejuures kasutatakse kavas erinevaid eeldusi nelja muutuja puhul, milleks on algne eelarvepositsioon (st 2024. aasta struktuurne esmane eelarvepositsioon), potentsiaalse SKP kasv, ühekordsete meetmete netomõju eelarvele 2024. aastal ja tulude eeldatav elastsus. Neid eelduste erinevusi tuleb hoolikalt hinnata, tagamaks, et need põhinevad usaldusväärsetel ja andmepõhistel majanduslikel argumentidel, eriti seetõttu, et kavas esitatud keskmine netokulude kasv on suurem kui võrdlustrajektoor. Allpool on loetletud eelduste erinevused, millel on kõige suurem mõju netokulude keskmisele kasvule, ja eraldi hinnatud iga erinevust.

— Kavas kasutatakse algse eelarvepositsiooni kohta ajakohasemaid andmeid ja prognoositakse, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2024. aastal 1,0 % SKPst, samas kui 2024. aasta kevadel antud varasemates suunistes prognoositud eelarvepuudujääk oli 1,2 % SKPst. See on tingitud oodatust suuremast maksutulust, mis põhineb eelarve täitmise andmetel, ja 2024. aasta juunis välja kuulutatud täiendavatest eelarvepoliitika meetmest tulude suurendamiseks. Seega leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud. See prognoos on ettevaatlikum kui Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoos. Nii peaks struktuurne eelarvepuudujääk kava kohaselt jääma 2024. aastal alla 1,5 % SKPst, samas kui võrdlustrajektoor samaks aastaks põhines komisjoni eelduste kohasel struktuursel eelarvepuudujäägil 1,7 % SKPst. See tähendab, et eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeedet ei kohaldata, kuna kavas eeldatakse, et struktuurne eelarvepuudujääk jääb 2024. aastal alla 1,5 % SKPst, mis suurendab keskmist netokulude kasvu kavakohasel kohandamisperioodil rohkem, kui komisjon eeldas.

— Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv suureneb hinnanguliselt 0,6 %-lt 2023. aastal 2,5 %-le 2025. aastal ja 2,4 %-le 2026. aastal ning aeglustub 2028. aastaks 1,5 %-le, mis annab kohandamisperioodi keskmiseks 2 %. Komisjoni eelnevates suunistes prognoositi, et potentsiaalne SKP kasv on samal ajavahemikul keskmiselt 1,3 %. Pärast kohandamisperioodi eeldatakse kavas aeglasemat potentsiaalset kasvu, kui komisjon on prognoosinud. Üldiselt on kavas ajavahemikuks 2025–2038 eeldatud keskmine potentsiaalne majanduskasv kooskõlas komisjoni eeldusega, kuid potentsiaalse majanduskasvu profiil on volatiilsem. Selle erinevuse tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil suurem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. See eeldus ei ole kooskõlas võla jätkusuutlikkuse analüüsi ühise raamistikuga.

— Kavas eeldatakse, et tulude elastsus on 0,825, mis ei vasta komisjoni eeldatud ühikelastsusele potentsiaalse SKP kasvu suhtes. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil väiksem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Kava põhineb teistsugusel eeldusel, viidates empiirilisele kirjandusele, mis näitab, et varasematel aastatel oli Kreeka tulude elastsus ELi keskmisest väiksem. Seda erinevust komisjoni eeldustest iseloomustab pigem ettevaatlikkus ja see on ajendatud mõistlikust eelarvepoliitikast ning on seetõttu nõuetekohaselt põhjendatud.

Ülejäänud erinevused eeldustes ei avalda märkimisväärset mõju keskmisele netokulude kasvule võrreldes komisjoni eeldustega. Kokkuvõttes tasakaalustab elastsuse tasakaalu käsitleva ettevaatlikuma eelduse kohane mõju keskmisele netokulude kasvule teistsuguse eelduse kohast mõju potentsiaalse SKP kasvule. See omakorda tähendab, et erinevus kavas esitatud netokulude kava ja võrdlustrajektoori vahel on seletatav üksnes algse eelarvepositsiooni ajakohastamisega. Üldiselt toovad kõik eelduste erinevused kaasa netokulude keskmise kasvu, mis on suurem kui võrdlustrajektoor. Selle hinnangu põhjal vastab kava määruse (EL) 2024/1263 artikli 13 punktis b sätestatud nõudele. Komisjon võtab eespool esitatud hinnangut kava eeldustele arvesse tulevastel netokulude kava järgimise hindamistel.

Kava eelarvestrateegia

(26) Vastavalt kavas esitatud soovituslikule eelarvestrateegiale täidetakse netokuludega seotud kohustused eelarvepoliitika meetmete kaudu nii eelarve kulude kui ka tulude poolel ning eelarvepoliitika prioriteetide muutmise teel. Kavas esitatud eelarvestrateegia sisaldab meetmeid, mille eesmärk on suurendada kasutada olevat tulu ning tegeleda demograafiliste probleemide ja eluasemevajadusega, seadmata ohtu netokulude kasvu kava järgimist. Netokulude kava võimaldab suurendada netokulusid keskmiselt 3,3 % aastas. Selle varu piires kavatseb Kreeka võtta tulusid vähendavaid meetmeid, nagu sotsiaalsolidaarsusmaksete vähendamine ja füüsilisest isikust ettevõtjate kindlasummalise maksustamise kaotamine, samuti kulusid suurendavaid meetmeid, millest peamine on avaliku sektori palkade järkjärguline tõstmine, tingituna miinimumpalga kavakohasest tõstmisest. Muud meetmed hõlmavad meetmeid lastega perede toetamiseks, taskukohase eluaseme loomiseks ja elamufondi suurendamiseks. Võetavate poliitikameetmete üksikasjad tuleb kinnitada või kohandada ja kvantifitseerida aastaeelarves. Kavas esitatud soovitusliku eelarvestrateegia rakendamisega kaasnevad teatavad riskid, mis tulenevad pooleliolevatest kohtuasjadest, eelkõige riikliku kinnisvaraettevõtte vastu algatatud kohtuvaidlustest, mis võivad tähendada muude netokuluartiklite piiramist. 2025. aasta eelarvekava on kooskõlas 2025. aasta netokulude kohustusega ([10]).

([10]) Vt komisjoni arvamus Kreeka eelarvekava kohta, 26.11.2024, C(2024)9053 final.

Kavas esitatud reformi- ja investeerimiskavatsused, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete

(27) Kavas kirjeldatakse poliitilisi kavatsusi, mis on seotud reformide ja investeeringutega, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes, sh makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete. Kavas on ette nähtud 226 reformi ja investeeringut, millest 132 toetatakse rahaliselt taaste- ja vastupidavusrahastust ning 52 ühtekuuluvuspoliitika fondidest.

(28) Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaeesmärkidega, on kavas ette nähtud 88 reformi ja investeeringut, mis peaksid Kreeka prognoosi kohaselt toetama rohe- ja digipööret. Suur hulk rohepöördega seotud reforme ja investeeringuid sisaldub Kreeka taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, või saab toetust ühtekuuluvuspoliitika fondidest. Näiteks peaksid kavas sisalduvad reformid ja investeeringud aitama kaasa konkreetsete riigipõhiste soovituste järgimisele, sh Kreeka sõltuvuse vähendamisega fossiilkütustest, ulatuslikuma elektritootmisega taastuvenergiaallikatest, nagu avamere tuuleenergia ja vesinik, ning energiataristu ja -võrkude võimsuse suurendamisega (2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused taastuvenergia, energiataristu ja -võrkude kohta). Kavas sisalduvate muude reformide ja investeeringute eesmärk on parandada riigi elamufondi energiatõhusust (2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused energiatõhususe kohta), korraldada ümber kohalikud veemajandusüksused ning tugevdada niisutus- ja reoveekäitlustaristut (2019. aasta riigipõhine soovitus keskkonnapoliitika ja loodusvarade majandamise kohta) ning koostada spetsiaalsed ruumilised planeeringud ja tugevdada kodanikukaitse juhtimissüsteemi (2024. aasta riigipõhine soovitus kliimamuutustega kohanemise kohta). Kreeka kava sisaldab ka mõningaid reforme ja investeeringuid, mille eesmärk on elektrifitseerida Kreeka transpordisektor, sealhulgas organisatoorset reformi raudteesektoris ja investeeringuid elektrisõidukite laadimispunktide laiendamisse üle kogu Kreeka, mis peaksid aitama luua säästvamat transpordisektorit (2024., 2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused transpordi kohta). Mis puutub digipöördesse, siis hõlmavad kava reformid ja investeeringud näiteks reformi, millega viiakse lõpule riikliku katastri loomine, mis peaks tugevdama ettevõtluskeskkonda (2023. aasta riigipõhine soovitus ettevõtluskeskkonna kohta), investeeringut avalike arhiivide digiteerimiseks, mis peaks aitama kaasa digipöördele avalikus halduses (2020. ja 2019. aasta riigipõhised soovitused avaliku halduse ja avalike teenuste digitaliseerimise kohta), ning investeeringut Kreeka VKEde jaoks digivahendite väljatöötamiseks (2019. aasta riigipõhine soovitus ettevõtete digitaliseerimise kohta). Enamik kavasse kuuluvaid reforme ja investeeringuid Kreeka digipöörde toetuseks on osa Kreeka taaste- ja vastupidavuskavast või saab toetust ühtekuuluvuspoliitika fondidest.

(29) Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteedi, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga sisaldab kava 94 reformi ja investeeringut, mis Kreeka hinnangul aitavad tugevdada riigi sotsiaalset ja majanduslikku vastupanuvõimet. Konkreetsete riigipõhiste soovitustega seotud reformid ja investeeringud Kreeka kavas on näiteks Kreeka maksupoliitika raamistiku muutmine, mis peaks aitama laiendada tulumaksubaasi ja suurendama maksuameti tegevusautonoomiat (2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused maksupoliitika ja maksuhalduse kohta), esmatasandi tervishoiu reformi käivitamine, mis peaks aitama kaasa tervishoiusüsteemi kättesaadavusele, piisavusele ja kestlikkusele (2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused tervishoiu kohta), suuremad avaliku ja erasektori investeeringud teadus- ja arendustegevusse (2019. aasta riigipõhised soovitused teadusuuringute ja innovatsiooni kohta); samuti investeerimine sotsiaalse ühtekuuluvuse, hariduse ja tööalase konkurentsivõime arendamisse, mis peaks aitama kaasa oskuste täiendamisele ja ümberõppele (2019. ja 2023. aasta riigipõhised soovitused oskuste, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse ja hariduse kohta ning 2019. aasta riigipõhised soovitused aktiivse tööturupoliitika ja sotsiaalse kaasatuse tagamise kohta). Lisaks sisaldab kava reforme ja investeeringuid, mis peaksid aitama ajakohastada avalikku haldust (2024., 2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused avaliku halduse kohta) ja vähendama viivislaenude mahtu (2024. ja 2023. aasta riigipõhised soovitused erasektori võla ja maksejõuetusraamistiku ning finantsstabiilsuse kohta, mis on ühtlasi seotud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega) ning reformi, mille eesmärk on restruktureerida Kreeka varade ja osaluste haldamise amet (2024. aasta riigipõhised soovitused riigiettevõtete kohta).

(30) Energiajulgeoleku ühise prioriteediga seoses sisaldab kava 11 reformi ja investeeringut, millega Kreeka loodab aidata kaasa riigi energiajulgeoleku tugevdamisele ja konkreetsete riigipõhiste soovituste järgimisele. Need reformid ja investeerimismeetmed on kõik osa Kreeka taaste- ja vastupidavuskavast, sealhulgas REPowerEU peatükist. Näiteks sisaldab Kreeka kava reforme riigi salvestusvõimsuse suurendamiseks ja energiatõhususe parandamiseks (2023. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused energiataristu ja energiatõhususe kohta). Lisaks sisaldab kava investeeringuid, mille eesmärk on suurendada taastuvenergiaallikatest elektri tootmist ja elektrivõrkude võimsust (2023. ja 2022.

aasta riigipõhised soovitused taastuvenergia ja elektrivõrkude kohta) ja mis peaksid vähendama ka Kreeka sõltuvust fossiilkütustest, tugevdades seeläbi riigi energiajulgeolekut.

(31) Mis puudutab kaitsevõime ühist prioriteeti, siis sisaldab kava 14 reformi ja investeeringut (millest üks kuulub Kreeka taaste- ja vastupidavuskavasse), mille abil loodab Kreeka aidata kaasa riigi kaitsevõime tugevdamisele.

(32) Kavas antakse teavet kooskõla ja asjakohasel juhul täiendavuse kohta ühtekuuluvuspoliitika fondide ning Kreeka taaste- ja vastupidavuskavaga. Täpsemalt sisaldab kava üksikasjalikke tabeleid ministeeriumide kaupa, milles on esitatud iga ühise prioriteedi kohta käivad reformid ja investeeringud, nende seos riigipõhiste soovitustega ning see, kas nad on osa taaste- ja vastupidavuskavast või muudest ELi rahastamisvahenditest (peamiselt ELi ühtekuuluvuspoliitika fondid).

(33) Kavas on antud ülevaade Kreeka avaliku sektori investeerimisvajadustest seoses ELi ühiste prioriteetidega ning kavatsustest need investeerimisvajadused rahuldada. Rohe- ja digipöörde prioriteedi kohta on kavas loetletud peamised prioriteedid, mida ühtekuuluvuspoliitika vahendid peavad hõlmama, sealhulgas õiglase ülemineku arenguprogramm, ning ministeeriumide kaupa on loetletud ka konkreetsed investeerimisvajadused, sh Kreeka taaste- ja vastupidavuskavasse kuuluvad investeeringud. Kavas on märgitud, et 30 % ühtekuuluvuspoliitika fondide kogueelarvest aastateks 2021–2027 on eraldatud rohepöördega seotud poliitikavaldkondadele. Sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime prioriteedi, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba puhul on kavas loetletud peamised ühtekuuluvuspoliitika fondidega (2021–2027), sealhulgas Euroopa Sotsiaalfondiga+ hõlmatud prioriteedid ning loetletakse ka konkreetsed investeerimisvajadused ministeeriumide kaupa, sh Kreeka taaste- ja vastupidavuskavasse kuuluvad investeeringud. Energiajulgeoleku prioriteediga seoses viidatakse kavas investeeringule „Alexandroupolise sõltumatu maagaasisüsteem (ASFA)“, mida toetatakse ühtekuuluvuspoliitika fonditest ja mis eeldatavasti aitab tublisti kaasa Kreeka maagaasiallikate mitmekesistamisele, vähendades seeläbi riigi sõltuvust Venemaalt pärit maagaasist. Kaitsevõime suurendamise prioriteediga seoses on kavas loetletud konkreetsed projektid, mida viivad ellu kaitseministeerium ja kodanikukaitse ministeerium ning mis hõlmavad Kreeka kaitsetööstuse tugevdamist Kreeka kaitseinnovatsiooni keskuse toetusel ja mehitamata õhusõidukite süsteemide pakkumist piirivalveks.

Komisjoni hinnangu kokkuvõte

(34) Üldiselt on komisjon seisukohal, et Kreeka kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

NÕUKOGU ÜLDINE JÄRELDUS

(35) Nõukogu tervitab Kreeka keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning leiab, et selle täielik rakendamine aitaks tagada riigi rahanduse usaldusväärsuse ja toetada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.

(36) Nõukogu võtab teadmiseks kavale antud komisjoni hinnangu. Nõukogu kutsub siiski komisjoni üles esitama oma hinnangu tulevaste kavade kohta eri dokumendis eraldiseisvalt komisjoni soovitustest nõukogu soovituste kohta.

(37) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu kavas esitatud netokulude kava ja peamiste makromajanduslike eelduste kohta, sealhulgas seoses komisjoni eelnevate suunistega, ning kava netokulude kava mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile ja võlale. Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kuigi makromajanduslikud ja eelarve-eeldused erinevad mõnel juhul komisjoni eeldustest, sealhulgas ajakohastatud makromajanduslike ja eelarveandmete arvessevõtmiseks, on need üldiselt nõuetekohaselt põhjendatud ja nende aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid. Nõukogu võtab teadmiseks kava laiaulatusliku eelarvestrateegia ja väljavaateid ähvardavad riskid, mis võivad mõjutada makromajandusliku stsenaariumi ja selle aluseks olevate eelduste realiseerumist ning kava netokulude kava järgimist. Nõukogu teadvustab eriti, et komisjoni hinnangu kohaselt on erinevus kavas esitatud netokulude kava ja võrdlustrajektoori vahel tingitud ainuüksi algse eelarvepositsiooni ajakohastamisest. Nõukogu märgib samuti, et geopoliitilised riskid võivad avaldada survet kaitsekulutustele.

(38) Nõukogu eeldab, et Kreeka on valmis oma eelarvestrateegiat vajaduse korral kohandama, et tagada netokulude kava järgimine. Nõukogu on otsustanud tähelepanelikult jälgida majanduse ja eelarve arengut, sealhulgas suundumusi, mis on aluseks kava stsenaariumile.

(39) Nõukogu leiab, et enne eelarvejärelevalve järgmist vooru on vaja täiendavaid arutelusid jõudmaks ühisele arusaamisele sellest, milline on netokulude kumulatiivsete kasvumäärade iga-aastase järelevalvega seotud mõju.

(40) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni kirjelduse reformide ning investeerimisvajaduste ja -kavatsuste kohta, millega lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme, ning rõhutab, kui oluline on tagada selliste reformide ja investeeringute elluviimine. Nõukogu hindab komisjoni esitatud aruannete põhjal selliseid reforme ja investeeringuid ning jälgib nende rakendamist Euroopa poolaasta raames.

(41) Nõukogu jääb ootama Kreeka iga-aastaseid eduaruandeid, mis sisaldavad eelkõige teavet nõukogu kehtestatud netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude kohta ning laiemate reformide ja investeeringute elluviimise kohta Euroopa poolaasta raames.

(42) Nõukogu peaks kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 17 Kreekale soovitama kavas esitatud netokulude kava,

SOOVITAB Kreekal teha järgmist.

1. Tagada, et netokulude kasv ei ületa käesoleva soovituse I lisas kehtestatud maksimummäära.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. DOMAŃSKI

I LISA

Netokulude maksimaalsed kasvumäärad
(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)

Kreeka

Aasta		2025	2026	2027	2028
Kasvumäär (%)	Aastane	3,7	3,6	3,1	3,0
	Kumulatiivne (*)	6,5	10,3	13,7	17,1

(*) Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023. Kumulatiivseid kasvumäärasid kasutatakse kontrollikontol, et teha iga-aastast järelkontrolli nõuete täitmise üle.